

TERET, TÁRSAKKAL

A Teleki László tér revitalizációjáról

Szerethető projekt.

Nem közhelyes módon, hanem a szó legőszintébb, legigazabb értelmében.

Egy olyan kísérlet, amely az építészeti demokratizálásának

irányába mutat, valódi hangot adva

a tér használóinak, mindezt a VIII. kerület mélyén. Emberért alkotott mű

a maga teljességében.

KOVÁCS PÉTER Szöveg
ÚJIRÁNY CSOPORT Tájépítész
BUJNOVSZKY TAMÁS Fotó

Közhelyszerű megjegyzések sorozata kapcsolódik Budapest egyik szimbolikus kerületéhez, a Józsefvároshoz. Csak hogy ezen megjegyzések szép lassacskán érvényüket veszítik. Egyre nehezebb és őszintéltlenebb gesztus azt bizonygatni, hogy a kerület csupán a bűnözés és a szegénység melegágya, amely építészeti és ezen mentalitáshoz hasonlatos. Hiszen elég kicsit körbenéznünk ahhoz, hogy észrevegyük azokat a markáns változásokat, amelyek bekövetkeztek (és sejtethetően a jövőben is ez a tendencia folytatódik), és amelyek alapvetően újragélmázták a kerület jellegét. Talán a 2000-es években Kis Péter Ugo Rivolta-díjas Práter utcai épülete (OCTOGON 2008/2) volt az első rendszerváltás utáni olyan példa, amely a kerületet igazán a középpontba emelte és rámutatott arra, hogy milyen módon lehetséges egy hely determinináltan negatív jelentését újragélmázni. Szép példákat látunk azóta is ennek a modellnek a folytatásaként a lokális, kisebb léptékű megoldásoktól egészen a Corvin-negyed maximálisan nemzetközi színvonalú monumentális beruházásáig.

A 19. századi politikus-íróról elnevezett Teleki László tér már a mondott században is közösségi térként funkcionált. A piac-jelleg, amely mind a 19., mind pedig a 20. században változó intenzitással meghatározta a teret nem csupán funkciójában volt mérvadó, hanem szimbolikájában is. A városi és vidéki élet olvasztótégelye, a találkozások színtere, az egymásra való nyitott kíváncsiság évszázados hagyománya nyomta rá bélyegét a hely jelentésére, amely a '80-as évektől lappangva tudatta önnön múltját az arra járóval. Ebbe a folyamatba kapcsolódott be az Újirány Csoport, amely egy újfajta tervezési gondolkodásmódot szeretett volna a gyakorlatba ültetni.

A tervezői gondolkodás megrendelő-tervezőmodelljében a párbeszéd sok esetben nagyon korlátozott módon jelenik csupán meg. Mindkét félnek vannak elképzelései, szempontjai, amely ideális esetben is lemondásokkal jár. Az Újirány azonban egy ettől eltérő utat választott, amely a közösségi részvételen alapuló szemléletmódot helyezte középpontba. Egy – a népi kultúrában, építészetben jelen lévő és már-már

A színpaddal ellátott tér a közösségi alkalmaknak is helyet ad

Közös ügy, közös döntések, közös felelősség

A gyökeresen más tervezői utat választó projekt végeredménye
A közösséget erősítő téri eszközök és elemek

elfeledett – munkamódszerek, a kalákában való alkotásnak jelenkori változatát kívánta megvalósítani. A közös alkotás és közös létrehozás olyan kapcsolatot kívánt meg, amely az önérdék helyébe a másik megértését helyezi. A tér használóival közös, 12 héten át tartó tervezési folyamat keretében előkészített terv ilyen módon nem csupán egy-két jellegzetességében, hanem meghatározó és alapoktól kezdődően a tér „lakóinak” igényeit, elképzeléseit tükrözi. A munkafolyamatok pedig magukkal hozták egy mikroközösség létrejöttét is, amelynek tagjai alkotó felelősséggel együtt dolgoztak saját környezetükön. Ha lehet a tájépítészetnek nemes tartalma, akkor ennek humanista és közösségi szemlélete maximálisan az.

Nem csupán az igények megfogalmazása, hanem a közös és hosszú távú fenntartó felelősség is lényegi részét képezte a projektnek. Megalakult egy olyan társaság, amelynek célja éppen ezek megvalósítása volt, hiszen ha – esetünkben a Társak a *Teleki Térért Egyesület* – valamint a sajátjának érez, akkor éltető virágzását folyamatosan képes biztosítani. A park funkciói is erről az összetett jelentés-együttesről árulkodnak, hiszen a játszótér, pihenőkert, az közösségi díszkert, a kutyafuttató és a tinédzsereknek szánt rész egyaránt helyett kaptak a megújult Teleki téren. A külön pályázat keretében megvalósult zsánerszobrok (Lámpagyújtó, Ószeres és egy Teleki Lászlót mintázó) még közelebbé, szeretethetőbbé teszik a teret, hiszen az alkotásokat a közvetlen fizikai kontaktussal ötvözik. A projekt mintaértéke abban rejlik legfőképp, hogy a tájépítészeti minőségen túl egy gyökeresen más alkotói utat választott, amely látható módon közelebb van az emberekhez, a térhasználóihoz. Az emberekkel. Az emberekért. Közös felelősséggel.

Megbízó:
Józsefváros Önkormányzata, Budapest
Közvetlen projektmenedzser:
A Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési és Főépítész Ügyosztály
A szakmai program kitalálója,
szakmai projektmenedzser:
Rév8 Zrt.
Tervezők:
B. Orosz Orsolya, Kovács Árpád, Kristin Faurest, Szohr Gábor, Tihanyi Dominika (Újirány Csoport)
Park területe:
12 000 m²
Tervezési időszak:
2013
Kivitelezés:
2014

Kifésztett „vitorlák” az esti fényben

